

● K rany
písem

● Písem
major

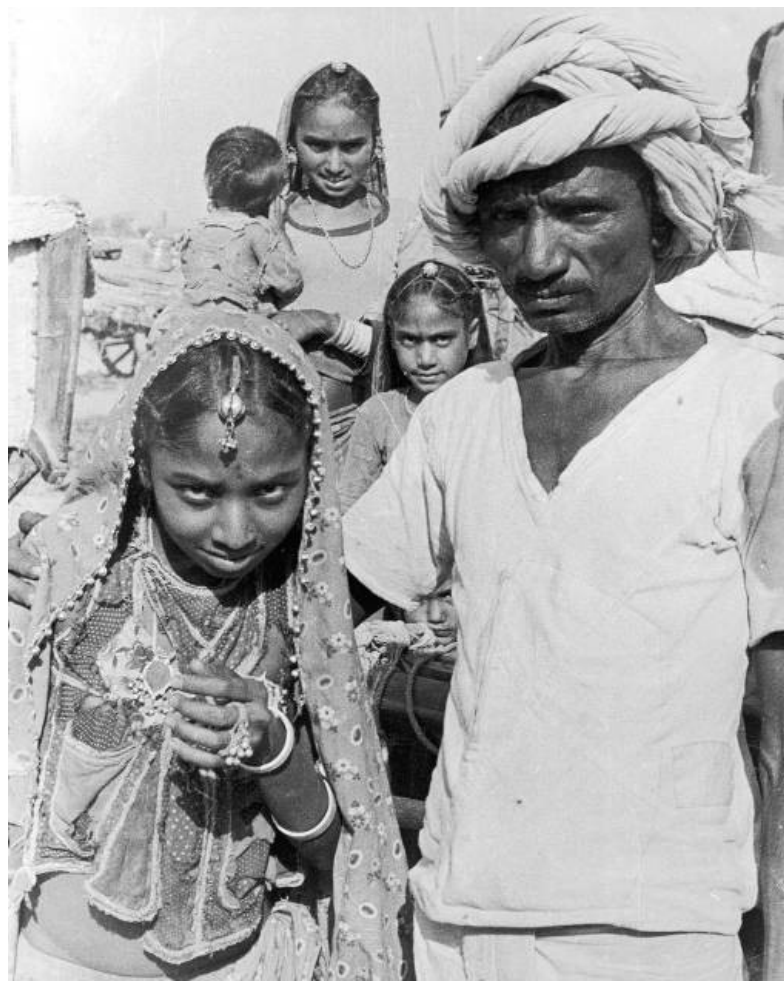
● Pověc
nezna

ké ani

hledem

ňováno

- Dnes je indický původ Romů vědecky doložený
 - Konec 18. století
 - Lingvistika → slovní zásoba
 - Etnologie → způsob obživy, rodina

- Protoromské skupiny – Dómové:
 - Etnicky nejednotní
 - Příbuzné kasty – hudebníci, tanečníci, kováři, loutkoherci, košíkáři
 - Označení z původního kastovního názvu domba

- ? Sociální pozice ve společnosti:
 - Původní nedrávidské obyvatelstvo
 - Vliv indoárijských kmenů
 - Kasty

- ? Důvod odchodu z indického území:
 - Ekonomický
 - Kastovní systém
 - Válečné útrapy

- ? Doba a způsob odchodu:

1. hypotéza (přelom tisíciletí)

- Odchod z Indie 3. – 10. století, několik exodů

1a Pobyt v Persii, 3 jazykové větve (arménská, evropská, syrská)

1b pobyt v Persii, 8. – 9. stol. 2 jazykové větve (ben, phen), 10. – 11. stol. větev phen se rozděluje (Lomové, Romové)

2. hypotéza (současnost)

- Odchod z Indie do 5. stol., společný exodus
- Pobyt v Persii 5. – 7. stol.

Perské období

- Legenda o Luriech:
 - 5. stol.
 - Bahram V.
 - Známá v 10. a 11. stol. (epos Šáh náme – Kniha králů)

Byzantské období

- Život svatého Jiří Athonského (1068):

Adsincani – skupina čarodějníků =>

Athingani, Acingani – heretická skupina

1. hypotéza – záměna skupin =>

příchod Romů na Byzantské území 10. – 11. století

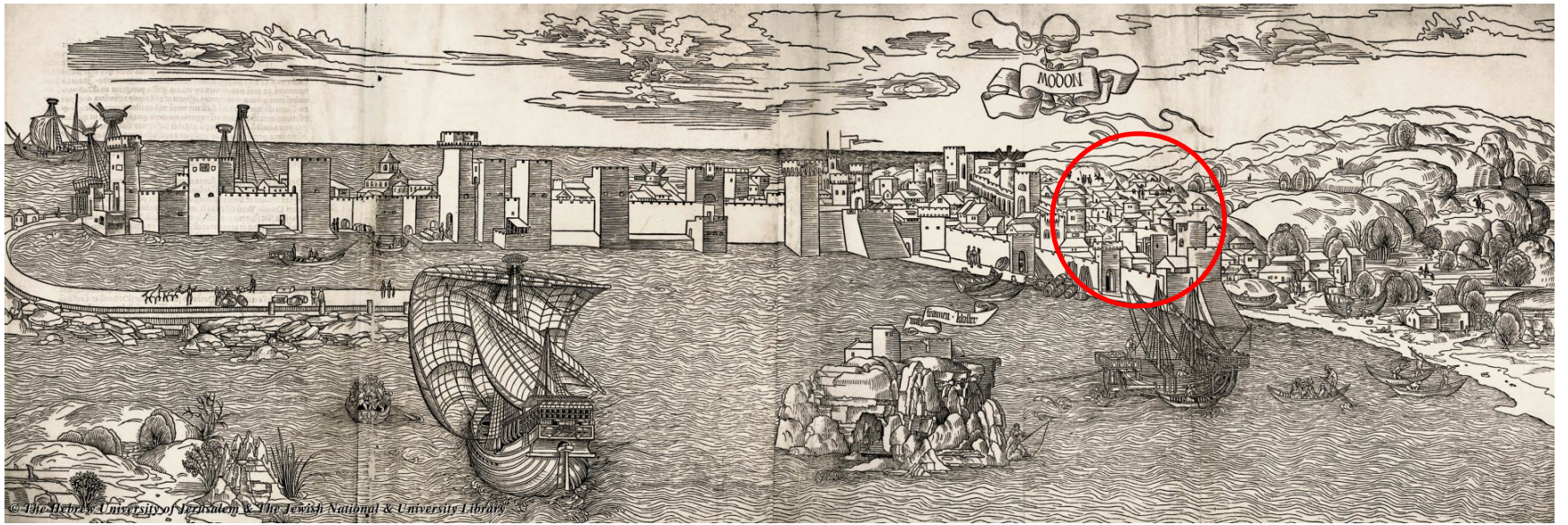
2. hypotéza – Athingani = Romové =>

Příchod Romů na Byzantské území 8. – 9. století

- 12. – 14. století:
 - věštci, kouzelníci, krotitelé zvířet, akrobati

- Modon:
 - Poutní místo => legendy
 - Větší počet pramenů

- Korfu:
 - Feudum acinganorum

Příchod do Evropy

1.Hypotéza – dva proudy:

Balkán → střední a západní Evropa

Pobřeží Afriky (Egypt) → Španělsko

2.Hypotéza – jeden proud:

Balkán → střední a západní Evropa

Řecko → Egypt

13. – 14. století

Různé názvy: pohané (Heideni), Tataři,
Saracéni, Ismaelité, Egypt'ané

- Prameny:
 - Dalimilova kronika – 1242 Kartasové
 - Přemysl Otakar II. – 1260 Ismaelitě → G(C)ingari

- Společenské povědomí:
 - Vzhled, vlastnosti, způsob života

1399

Uziban zmy Ondryuzim pucholok

popravčí kniha
pánů z Rožmberka

Marek byzaze namuzemi gvest prabul
 myly tusty ananoffe pstram gvest gmyel ten gvest prabul ze gpi bypuzmgi
 auzgile byzlaw tusty ostworn napubnoff a guchlo puzeloz / *Waglaw ka*
 gpmozl myzly *daqaluz z gpeh*
 mecthukle napried puctu by zuby
 hanalyt etromy nabelon noltu
 Zymoff puche etwani dypu bypuzby
 Uziban zmy Ondryuzim pucholok
 hubeucl z bratrem magi materz kolymie vltory
 mremoz gpmozly hubeuclow
 Sindral kabalaty etwani stmhle nazomy abafy pofstee
 z dymet nqemy kolian tuffoz
 anclffyl pad
 qpetr nqemy otass bypuzby
 Jan otass gmyto byl vltymozte a bypuzye
 byzlaw kuzozata myzly ditterat
 broqata bypuzby gvesto byl nahymozlozi
 lewa bratr dymy myzly kabalaty z amozoluz
 Linda puziem chuzym kadelw rza / yaltu byl dkaqaluzky nabuzemzi a sta
 aka pplebn amplepola
 petman qlawaty qlawoz panoffie
 haffet a bypuzet guchlo stuzoz
 amozmanti kutlow maffozow puzeloz
 Guch kuzmyst oobolow
 zmy kalonim
 Jan detyemoz hafflow
 Sindral gvesto byl vpuozcho Jana
 Guchy Jan gvesto byl gpmym puchollem koluzmuzimuz
 puchlyt puzeloz hafflow
 luntet puzolom z puzly
 mypsta guchlo tobuluziff

- Balkán

- Návaznost na ekonomicko-hospodářský systém (řemesla, zábavní podniky)

=> znevolnění (romské otroctví)

1. polovina 15. století

- Tlak tureckých dobyvatel => postup Romů hlouběji do Evropy
- Velké skupiny:
 - Vůdčí osobnosti
 - Vstřícný přístup majority (almužny, glejty)
- X parazitismus

Litterae Sigismundi pro Zingaris, ann.

1423 *).

Sigismundus Dei gratia Romanorum Rex semper Augustus, ac Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae etc. Rex. Fidelibus nostris vniuersis Nobilibus, Militibus, Castellanis, Officialibus, Tributariis, ciuitatibus liberis, oppidis et eorum iudicibus in Regno et sub Dominio nostro constitutis et existentibus salutem cum dilectione. Fideles nostri adierunt in praesentiam personaliter *Ladislaus Waynoda* Ciganorum cum aliis ad ipsum spectantibus, nobis humilimas porrexerunt supplicationes, huc in Sepus in nostra praesentia supplicationum precum cum instantia, vt ipsis gratia nostra vberiori prouidere dignaremur. Vnde nos, illorum supplicatione illecti, eisdem hanc libertatem duximus concedendam. Quare quandocunque idem *Ladislaus Waynoda* et sua gens ad dicta nostra dominia, videlicet ciuitates vel oppida, peruenerint, ex tunc vestris fidelitatibus praesentibus firmiter committimus et mandamus, vt eosdem *Wadislaum Waynodam* et Ciganos sibi sub-

Chez M. Bonnart, vis à vis l'Académie de la Comédie.

avec privilège du Roy.

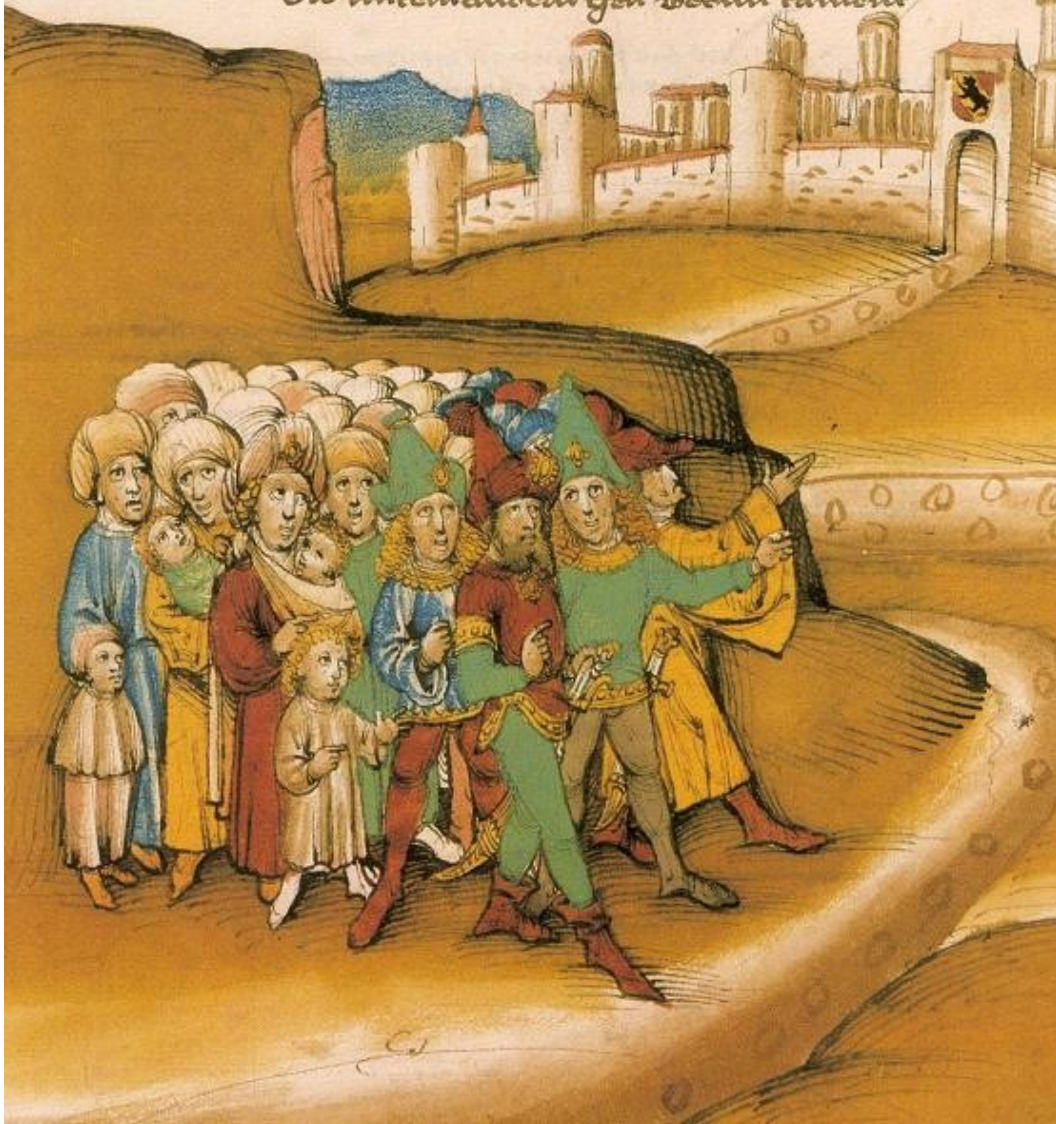
Dessiné par M. de La Tour.

La Bohémienne

Elle danse bien la Gaillarde,
Les Menuets, les Passepiedz;

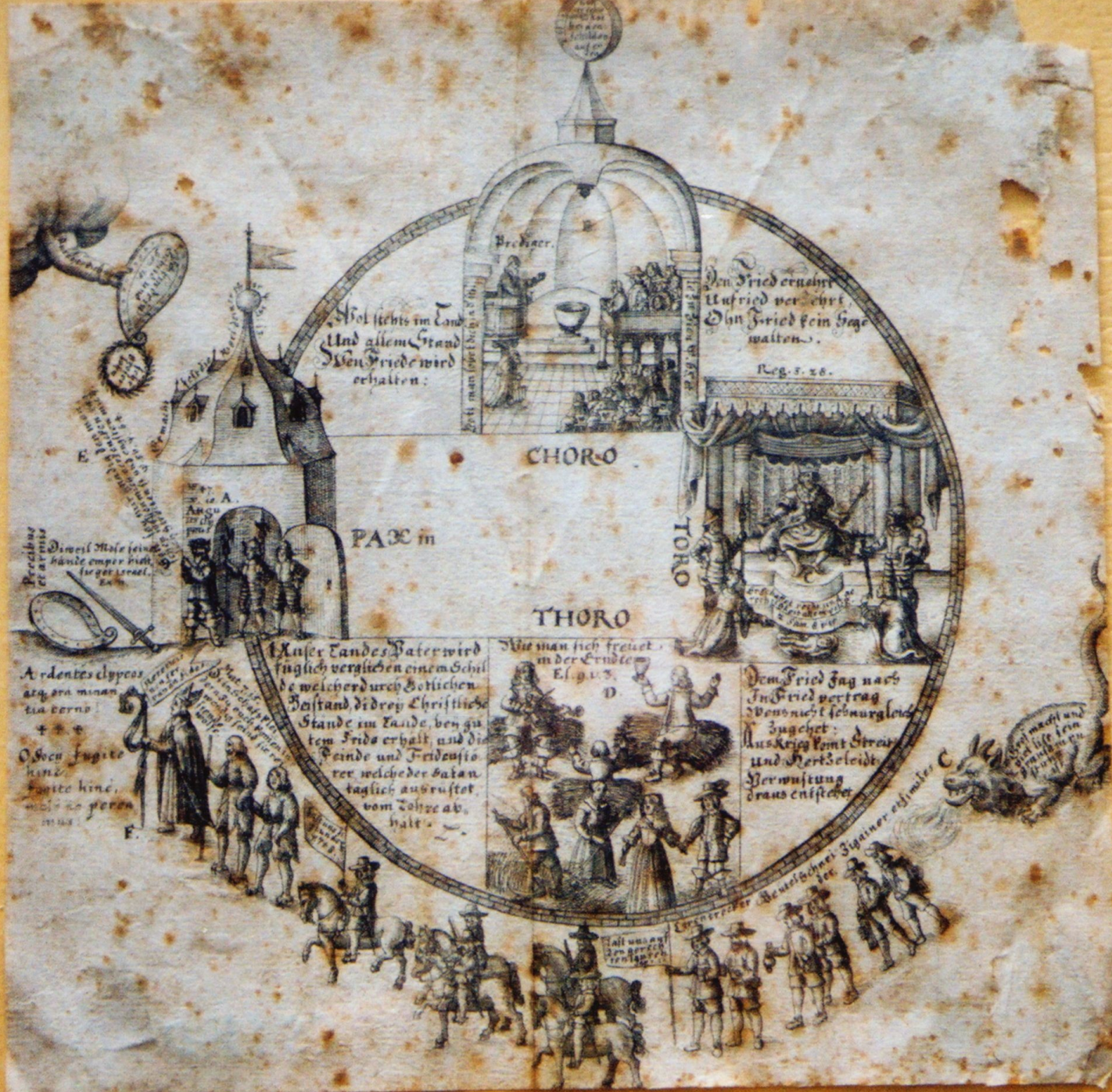
Mais il faut toujours prendre garde
A ses mains, plus tost qu'à ses piedz.

Von den Swarten getouften Heiden
die mit in andern gen Beem kament

2. polovina 15. století

- Chladnoucí vztah ze strany majority:
 - Cizí vzhled a jazyk
 - Romové nebyli poddaní
 - Parazitismus a tuláctví
 - Vztah k církvi
 - Způsob obživy
 - Turečtí zvědové, zemští škůdci

... auf ...

Pechner.

Hol stehts im Land
Und allem Stand
Den Friede wird
erhalten:

Den Fried ernahrt
Uu Fried ver ehrt
Ohn Fried kein Hoeg
walten.

Reg. 5. 20.

CHORO

PACEM

TORO

THORO

Pecchus
et armis

Dem weil Mose sein
hände emper hielt
Iu got israel.

Ardentes clypeos
atq. ora manan
tia cornu

O socu fugite
hinc
hincite hinc
mal' no peron

Auser Landes Vater wird
suglich verglichen einem Schil
de welcher durch Botlichen
Bestand di drey Christliche
Stande im Lande, bey gu
tem Frids erhalt, und di
Feinde und Friedensto
rer welcherer Satan
taglich austrifft,
vom Lothe ab
halt.

Wie man sich treuet
in der Erndte
Es. 55. 3.

Dem Fried Jag nach
In Fried vertrag
Wenn nicht hebnurgleich
Zugchet:
Aus Krieg komt Streu
und Hertbeleid
Her mustung
draus enisthet

... macht und
...

...

Ganztrichter
Beweißhener
Zigaretter
ordmuler

- Z Evropa – sílení represí:
 - Vyhánění, odmítání vpuštění, neakceptování glejtů
 - 1427 exkomunikace
 - 1497 sněm římské říše
 - 1499 pragmatická sankce Španělsko
 - Poč. 16. stol. Francie, Švýcarsko
- České země:
 - Malé množství pramenů

- V Evropa – umírněný postup:
 - hudebníci, kováři
 - 1489 královna Beatrice
 - postupné samovolné usazování

- Evropa pod tureckou nadvládou:
 - přechod na muslimskou víru

Přelom 15. a 16. století

- Pobaltí → Skandinávie
- Portugalsko → Britské ostrovy (→ J Amerika)
- Rychlejší průběh vztahu majority k Romům:
 - Represe ve 30. letech 16. stol.

16. století

- Mandáty:
 - vyhánějící cirkány ze zemí (Morava 1538, Čechy 1545)
 - Fyzická likvidace (1556)
 - Nejednotný postup, dodržování závislé na politické situaci (války)

Literatura

- **Daniel, Bartoloměj:** Dějiny Romů. Vybrané kapitoly z dějin Romů v západní Evropě, v Českých zemích a na Slovensku. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého 1994.
- **Gilsenbach, Reimar:** Weltchronic der Zigeuner. Teil 1: Von den Anfängen bis 1599. Frankfurt am Main: Peter Lang GmbH, 1994.
- **Horváthová, Jana:** Kapitoly z dějin Romů. Praha: Člověk v tísní, společnost při ČT, o. p. s., 2002.

- **Nečas, Ctibor:** Romové v České republice včera a dnes. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1995.
- **Nečas, Ctibor:** Historický kalendář. Dějiny českých Romů v datech. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1997.

- **Beníšek, Michael:** Ke kořenům slova ROM. Romano džaniben, 2006, č. jevend, s. 9–27.
- **Beníšek, Michael:** Varáhámihíra a nejstarší zmínka o dómbech. Romano džaniben, 2007, č. jevend, s. 12–23.
- **Davidová, Eva:** Z indického zápisníku: Gade Loharové – příbuzní Romů? Bulletin Muzea romské kultury 11–12, 2002–2003, s. 63–66.
- **Hancock, Ian:** K upřesnění doby odchodu mluvčích protoromštiny z Indie. Romano džaniben 8, 2001, č. 3–4, s. 6–12.

- **Horváthová, Emília:** Cigáni pred príchodom do Európy. Slovenský národopis 9, 1961, č. 1, s. 3–24.
- **Romové v Byzanci.** Praha: Indologický ústav FF UK, 1998.
- **Speck, Paul:** Domnělá hereze athinganů. Romano džaniben, 2007, č. ňilaj, s. 27–43.
- **Wagner, Peter:** Legendy o původu Romů: Sonda zaměřená na jejich motivy. Romano džaniben, 2007, č. ňilaj, s. 120–150.

- **Hanzal, Jiří:** Cikáni na Moravě v 15. až 18. století. Dějiny etnika na okraji společnosti. Praha: Lidové noviny, 2004.
- **Nečas, Ctibor:** Artikuly o Romech v moravských sněmovních památkách poslední čtvrtiny 17. století. Bulletin Muzea romské kultury 11–12, 2002–2003, s. 91–92.
- **Wagner, Peter:** Gronemeyerovy přetisky raných německých pramenů o Romech. Romano džaniben, 2006, č. jevend, s. 29–58.